

HERIJKING SPORTAKKOORD

Hardinxveld-Giessendam

Juni 2023

Inhoudsopgave

1.0 Evaluatie Sportakkoord 1.0	3
1.1 Wat ging goed?	3
1.2 Wat kan beter?	3
1.3 Trends en ontwikkelingen (SPUK-regeling)	4
2.0 Proces totstandkoming Sportakkoord 2.0	5
3.0 Uitwerking thema's Sportakkoord 2.0	5
3.1 Inclusie en diversiteit	6
3.2 Sociaal veilige sport	8
3.3 Vitale sportaanbieders	9
3.4 Vaardig in bewegen	10
3.5 Ruimte voor sport en bewegen	12
3.6 Maatschappelijke waarde van topsport	13
3.7 Sport & bewegen meets gezondheid	14
4.0 Organisatiestructuur Sportakkoord 2.0	14
4.1 Aanbevelingen organisatiestructuur Sportakkoord Hardinxveld-Giessendam	14
4.2 Inzet functionarissen vanuit Brede Regeling Combinatiefuncties	15
4.3 Services	15
4.4 Adviseur Lokale Sport	15
5.0 Monitoring & Evaluatie Sportakkoord 2.0	16
Bibliografie	17
Bijlage I	18

1.0 Evaluatie Sportakkoord 1.0

Inleiding

Op 14 december 2022 hebben VWS, NOC*NSF, VNG/VSG en de POS¹ het nationale Hoofdlijnen Sportakkoord II 'Sport versterkt' ondertekend.

In het Sportakkoord II zijn de ambities en kaders vastgelegd voor een vervolg op het Nationaal Sportakkoord. De herijking van het lokale sportakkoord is hier een gevolg van.

Het herijkingsproces is gestart in april 2023. De stuurgroep heeft een enquête uitgezet om input op te halen voor de evaluatie. Op 12 juni 2023 is tijdens een interactieve bijeenkomst de benodigde input opgehaald om Sportakkoord II te realiseren.

1.1 Wat ging goed?

Vanuit het Rijk adviseert men om door te bouwen op het **fundament** wat er ligt. De stuurgroep benoemt in de herijking van het Sportakkoord geen concrete acties, maar beschrijft een overkoepelende ambities en kansen per thema.

In 2020 is het Sportakkoord 1 in de gemeente Hardinxveld-Giessendam geformeerd. Het doel van dit sportakkoord was; 'Bevorderen van gezondheid en vitaliteit van de inwoner door zoveel mogelijk te sporten'. Het Sportakkoord bevatte gemaakte afspraken met daarbij behorende acties. Een samengestelde stuurgroep vertegenwoordigde het Sportakkoord. Het uitvoeringsbudget is bij de MAG ondergebracht. Organisatie dienden bij de MAG een aanvraag voor het project in te dienen om uitvoeringsbudget te ontvangen. De aanvragen werden besproken in een klankbordgroep bestaande uit vertegenwoordigers uit de sport- en cultuursector.

De eerdere sportakkoord jaren hebben tot geslaagde projecten geleid met activiteiten voor nieuwe doelgroepen. De opgestelde kaders die het sportakkoord herbergde vond men fijn en gaf een duidelijke richting.

Enkele voorbeelden van de succesvolle projecten die een bijdrage van het Sportakkoord gekregen hebben zijn:

- De start van de MQ scan op drie basisscholen
- Tieners lekker in hun vel
- SYN in Sport: Sport voor mensen met een verstandelijke beperking
- Nijntje beweeglessen op PSZ De Snaters
- Schoolkorfbaltoernooi

Middenin de Corona periode ging het Sportakkoord van start. Dit heeft enorme gevolgen gehad voor het uitrollen van het Sportakkoord. Vele projecten hebben stilgelegen, kansen zijn verloren gegaan en het aantal aanvragen is achtergebleven. Naast de Corona periode zijn ook de wisselingen van vrijwilligers bij verscheidene organisaties hier debet aan geweest.

De aanjaagfunctie van het Sportakkoord lag bij de gemeente. Personeelwisselingen en capaciteitsgebrek hebben ervoor gezorgd dat het Sportakkoord de laatste driekwart jaar grotendeels

---

¹ In het sectoroverleg wordt al langer samengewerkt met ondernemers in de sport (vertegenwoordigd door het POS, Platform Ondernemende Sportaanbieders). Het Platform heeft daarom ook meegetekend bij dit hoofdlijnenakkoord.

stilgelegd heeft. Het Sportakkoord 2.0 biedt een nieuwe kans om de energie bij elkaar te brengen, huidige ambities door te ontwikkelen en nieuwe ambities te benoemen.

1.2 Wat kan beter?

De betrokkenheid en het **bereik** van sportaanbieders kan versterkt worden.

Ondersteuningsmogelijkheden vanuit NOC*NSF zijn niet bekend bij de lokale sportaanbieders, een gemiste kans. Veel organisaties zijn niet bekend met het lokale Sportakkoord en de mogelijkheden die het kan bieden. Het **fundament** van het Sportakkoord dient uitgebouwd te worden, net als de zichtbaarheid en het contact vanuit de gemeente tussen de lokale partners. Het borgen van de uitvoering van het Sportakkoord kan met aanvulling van (externe) ondersteuning worden verbeterd.

1.3 Trends en ontwikkelingen (SPUK-regeling)

Begin 2023 publiceerde de Rijksoverheid De Brede SPUK-regeling. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord. De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een vast beschikbaar budget per gemeente. De tijdelijke beleidsambtenaar is druk bezig geweest met de Brede Regeling/SPUK/GALA. Met deze beleidsambtenaar is nauw samengewerkt en heeft directe afstemming plaatsgevonden voor de herijking van het Sportakkoord.

In dit document wordt gefocust op het Sportakkoord II en wordt de te maken verbinding met de SPUK beschreven.

2.0 Proces totstandkoming Sportakkoord 2.0

Het herijkingsproces is gestart in april 2023. De stuurgroep heeft een enquête uitgezet om input op te halen voor de evaluatie. Op 12 juni 2023 heeft een bijeenkomst met vertegenwoordigers van verschillende sectoren (zorg, welzijn, (commerciële) sportaanbieders, NOC*NSF en gezondheid plaatsgevonden.

De input van deze avond, de enquête reacties en landelijke/lokale cijfers hebben geleid tot Sportakkoord 2.0. Zie bijlage I voor de opgehaalde input van 12 juni 2023. De ambities en speerpunten per thema's zijn hieronder uitgeschreven als koers/actielijnen voor de uitwerking van het sportakkoord. Het concretiseren van de actielijnen dient in afstemming verder vorm te krijgen.

3.0 Uitwerking thema's Sportakkoord 2.0

Per thema van het Sportakkoord wordt de overkoepelende visie aan de hand van drie ambities beschreven. Deze ambities komen vanuit het 'Hoofdlijnen Sportakkoord II' document. Een document dat vanuit het Rijk is opgesteld en dient als kader voor de herijking. In de uitwerking van de thema's zal er overlap zijn, want indirect hebben deze thema's allemaal met elkaar te maken. Zie hieronder de verdere uitwerking.

3.1 Inclusie en diversiteit

Het thema Inclusie en diversiteit gaat over een toegankelijke en laagdrempelige sector, waarin iedereen die mee wil doen daadwerkelijk mee kan doen en waarin sprake is van kansgelijkheid in en door sport- en beweegdeelname.

- **Sporten en bewegen voor iedereen in Hardinxveld-Giessendam**

In Hardinxveld-Giessendam dient iedereen de mogelijkheid tot sporten en bewegen te hebben. Ervaren drempels gaan onderzocht worden, waarbij het de ambitie is om deze weg te nemen. Het aanbieden van laagdrempelig aanbod voor iedereen is hierin de sleutel en vormt het fundament van het beweegaanbod. Op basis van cijfers en ervaringen van lokale partners worden – naast beschikbaarheid voor iedereen- de volgende aandachtsdoelgroepen genoemd:

- **65 jaar en ouder:** In de gemeente voldoet 25% van de 65 jaar en ouder aan de beweegerichtlijn. Deze cijfers liggen lager dan die van de regio (32%). Andere doelgroepen scoren in de gemeente hoger. Dit tonen de cijfers van de SROI (Kenniscentrum Sport en Bewegen, 2022) en hoegezondiszhz.nl (cijfers op basis van gezondheidsmonitoren van de GGD) aan. De doelgroep 65 jaar en ouder scoort, in vergelijking met de regio Zuid-Holland-Zuid, hoog in het percentage mensen met overgewicht. Met name vrouwen van 65 jaar en ouder bewegen weinig.

Voldoet aan de beweegerichtlijn, geslacht		
	2016	2020
Mannen, 19 jaar en ouder	44%	47%
Vrouwen, 19 jaar en ouder	45%	44%
Mannen, 19-65 jaar	47%	49%
Vrouwen, 19-65 jaar	51%	50%
Mannen, 65 jaar en ouder	35%	39%
Vrouwen, 65 jaar en ouder	27%	26%

(Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ, 2016-2020)

Er gaat ingezet worden op het aanbieden van laagdrempelig aanbod in de openbare ruimte of bij sportaanbieders. Er zijn speciaal voor deze doelgroep ontwikkelde interventies onder de noemer Oldstars interventies en Golden Sports, die ingezet kunnen worden. Deze interventies dragen niet alleen bij in bewegen, maar ook aan het voorkomen van eenzaamheid door het sociale component in de vorm van een kopje koffie of thee na afloop van het bewegen.

- **Mensen met een beperking:** In de gemeente heeft 13% van de inwoners van 18 jaar of ouder één of meerdere lichamelijke beperkingen. Van de inwoners die 18 jaar of ouder zijn heeft 4% een gehoorbeperking. Datzelfde geldt voor de mensen met een gezichtsbeperking. Ook dat cijfer ligt op 4% (Bron: hoegezondiszhz.nl). Voor mensen met een beperking is bewegen net zo belangrijk als voor mensen zonder beperking. Toch ligt de mate waarin deze kinderen, jongeren en volwassenen deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten veel lager dan gemiddeld. In de gemeente is niet bij iedereen bekend welk sport- en

beweegaanbod er voor deze doelgroep is.. Fonds Gehandicaptensport heeft deze website en app gelanceerd om al het aanbod voor mensen met een beperking zichtbaar te maken. De gemeente is één van de weinige gemeenten in de regio en het land die nog niet aangesloten zijn. De stuurgroep gaat zich inzetten om als gemeente bij Uniek Sporten aan te sluiten en het medium breed zichtbaar in de gemeente te maken. Na het aansluiten bij Uniek Sporten gaat ingezet worden om beweegdrempels bij deze doelgroep weg te nemen.

- **Migratieachtergrond:** In de afgelopen jaren is een stijging te zien van het aantal migranten in de gemeente. Een deel van deze migranten hebben een niet-westerse migratieachtergrond. Zij bewegen en sporten minder en zijn minder vaak lid van een sportvereniging. Vrouwen en meisjes in deze groep bewegen minder dan jongens en mannen. De coördinator Sport en Preventie gaat in samenwerking met de buurtsportcoach en de sportadviseur wordt naar deze doelgroep gezocht om beweegbehoeften op te halen om deze vervolgens te kunnen matchen.
- **Niet-sporters:** Het onderzoeksrapport 'Sportgedrag in Nederland 2023' van NOC*NSF geeft aan dat de groep niet-sporters steeds groter wordt. Voornamelijk vanaf de leeftijdsgroep 31 jaar wordt deze groep steeds groter en de jaren daarna neemt dat alleen maar toe. Niet-sporters hebben momenteel erg weinig commitment om wekelijks te gaan sporten bij een sportclub (Sportgedrag in Nederland, 2023). Juist voor deze groep is bewegen en sporten heel belangrijk. Niet alleen vanwege de positieve en preventieve effecten op de gezondheid, maar ook het meedoen in de maatschappij is een belangrijk aspect. Het niet-sporten onder inwoners met een reformatorische achtergrond is naar voren gekomen tijdens de ophaal-bijeenkomst voor Sportakkoord II. De Coördinator Sport en Preventie gaat gezamenlijk met de gemeente en de doelgroep kijken hoe bewegen ingezet kan worden. Welzijn en zorg zijn belangrijke partners.

3.2 Sociaal veilige sport

Het thema sociaal veilige sport gaat over aandacht voor problematiek zoals spelverruwing, onsportief gedrag, seksuele intimidatie, agressie en verbaal geweld is de afgelopen periode een hot item binnen de maatschappij.

- **Veilige sportcultuur en omgeving in Hardinxveld-Giessendam**

Veilige sport voor iedereen begint met een goed **fundament**. De nieuwe basiseis sociaal veilige sport draagt hieraan bij.

Deze basiseis bestaat uit:

- VOG voor clubvrijwilligers
- Het aanstellen van een vertrouwenscontactpersoon (VCP)
- Opstellen van een gedragscode Sport
- Cursus e-learning voor trainer-coaches

De nieuwe verenigingsadviseur gaat de sportverenigingen op de hoogte brengen van deze basiseisen en ondersteunt waar nodig. Het is de ambitie om voor 1 juli 2024 alle clubvrijwilligers in Hardinxveld-Giessendam een VOG te laten hebben.

Hierna gaat gestart worden met het aanstellen van een VCP. Elke vereniging heeft voor 1 juli 2025 een VCP. Het vinden van een VCP kan een uitdaging zijn. Het delen van een VCP over meerdere verenigingen is een oplossing. Hierna gaan verenigingen de VCP zichtbaar maken binnen de vereniging. Bij één vereniging in de gemeente gaat de VCP aan het begin van het seizoen langs alle teams om te laten zien wie ze zijn en wat ze kunnen betekenen. Wat hen betreft een werkzaam voorbeeld om bij andere verenigingen toe te passen.

Vanaf 1 juli 2025 gaat worden ingezet op het opstellen en zichtbaar maken van de Gedragscode Sport. Deze Gedragscode bevat gedragsregels die voor iedere doelgroep zijn opgesteld. Denk hierbij aan bestuurders, sporters, trainer-coaches, etc.

Sportcafés, thema sessies of individuele gesprekken met verenigingen gaan voor het **bereik** van alle beweegaanbieders zorgen. Betrokken verenigingen kunnen helpen bij het betrekken van minder zichtbare verenigingen. De op te stellen 'nieuwsbrief verenigingsadvisering' gaat verenigingen op de hoogte brengen van deze basiseisen. Op deze manier worden de eerste bouwstenen gelegd voor een veilige sport en een fijne sportplek (**betekenis**). De verenigingsadviseur in de gemeente ondersteunt hierbij en legt verbindingen tussen verenigingen. De lokale verenigingsadviseur neemt goed in ogenschouw of de vereniging toe is aan het zetten van deze stappen. Dit ligt in relatie met het thema van de vitale sportaanbieder.

De eerste acties kort samengevat:

1. Bewust maken van de basiseisen sociaal veilige sport
2. Verenigingen ondersteunen bij deze eisen
3. Binnen verenigingen zichtbaar maken

3.3 Vitale sportaanbieders

Het thema vitale sportaanbieders gaat over de levensvatbaarheid van sportorganisaties door vrijwilligers. Het onderzoek 'toekomstbestendigheid sportverenigingen van maart 2023' wat uitgevoerd is door de Register voor Verenigingsbestuurders (RVVB) stelt dat de helft van de sportverenigingen in ernstige problemen zit, of de komende vijf jaar gaat komen. Terugloop in nieuwe bestuurders, stagnerende verduurzaming, extreem stijgende kosten, oneerlijke concurrentie, overvraging vanuit de overheid en veelal niet passende verenigingsondersteuning maken verenigingsbestuurders en hun verenigingen kwetsbaar (Leeuw, Blok, & Klijn, 31 maart 2023). In de gemeente Hardinxveld-Giessendam gaat ingezet worden op:

- **Duurzame sportaanbieders in de gemeente Hardinxveld-Giessendam**

De gemeente Hardinxveld-Giessendam kent een actief verenigingsleven. Sportverenigingen missen op dit moment het contact met de gemeente. De sociale en maatschappelijke **betekenis** van de verenigingen zijn nu, maar ook in de toekomst belangrijk om een sterk **fundament** te behouden. Toch staan de sportaanbieders onder druk. Hier liggen verschillende oorzaken ten grondslag:

1. De Corona pandemie heeft gezorgd voor een afname van het ledenaantal;
2. De energiecrisis heeft veelal een aanslag gepleegd op de reserves van sportaanbieders. Bij leden zorgt dit voor het niet meer kunnen betalen van de contributie of zelfs het stopzetten van het lidmaatschap.
3. De individualisering zorgt voor consument gedrag en een afname van het aantal vrijwilligers.;
4. Al jaren is de sportuitval onder jongeren van 12 jaar tot 18 jaar een aandachtspunt.

Vanuit NOC*NSF streeft men naar een transparantere, efficiënte, en effectieve infrastructuur voor clubondersteuning. Concreet houdt dit in dat er in elke regio/gemeente één loket komt waar verenigingen terecht kunnen met al hun vragen. Gemeente Hardinxveld-Giessendam zet met de komst van de lokale verenigingsadviseur per 1 juli 2023 in op verenigingsondersteuning.. De verenigingsadviseur adviseert, faciliteert en begeleidt sportverenigingen. Deze ondersteunt verenigingen op bestuurlijk, maatschappelijk, technisch en operationeel vlak en kan hierbij gebruik maken van de volgende ondersteuningsmogelijkheden:

- Services NOC*NSF
- NOC*NSF stimuleringstrajecten
- Rabobank ClubSupport
- Provincie Zuid-Holland
- Sportbonden

Het doel is om een bijdrage te leveren aan veilige, vitale en toekomstbestendige sportverenigingen in de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Gemeente Hardinxveld-Giessendam wil een Sportplatform oprichten waarin sportbesturen elkaar vaker kunnen ontmoeten en hun kennis en praktijkervaringen kunnen delen, bijvoorbeeld over gezond sporten. Het bijeen brengen van verenigingen om ze op specifieke thema's te inspireren om vervolgens de verdieping te maken kan bijvoorbeeld met het organiseren van Sportcafés. .

Het organiseren van Sportcafés is een kans voor het **bereiken** van verenigingen en een stap naar de realisatie van een duurzaam Sportplatform. De verenigingsadviseur gaat in individuele gesprekken met sportaanbieders door middel van vraagarticulatie verschillende

vraagstukken achterhalen en deze matchen aan passend ondersteuningsaanbod.

Advies: Bij de start van de verenigingsadviseur een vitaliteitsscan aanbieden aan de sportclubs om op basis van deze resultaten het gesprek aan te gaan en de juiste match met het ondersteuningsaanbod te maken.

3.4 Vaardig in bewegen

Het thema vaardig in bewegen streeft naar kansen voor ieder kind en iedere jongere om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen – onder de juiste begeleiding – waarbij plezier en ontwikkeling centraal staat. In de komende periode wordt in gezet op de volgende ambitie:

- **Sportief fundament voor kinderen uit Hardinxveld-Giessendam (0-4 jaar)**

De Corona pandemie en digitalisering van de maatschappij zorg(d)en voor een afname van de motorische vaardigheden van kinderen. Lokale cijfers ontbreken, maar landelijk gezien heeft 1/3 van de kinderen een motorische achterstand. Motorisch vaardig zijn heeft een positief effect op de langere termijn: wanneer mensen van jongs af aan vaardig zijn in een sport of in beweging betekent dit dat zij langer en meer blijven sporten en bewegen gedurende hun leven. Motorisch vaardige kinderen zijn in het voordeel om langer en meer te blijven sporten met alle gezondheidseffecten van dien. Het structurele aanbod voor kinderen van 0-4 jaar is nog beperkt en er kan mogelijk verder uitgebouwd worden.

Het opzetten van structureel beweegaanbod voor 0-4 jaar is een ambitie om deze doelgroep in aanraking te laten komen met verschillende sporten. Het **bereiken** van deze doelgroep is een uitdaging. Hiervoor dient de samenwerking gezocht te worden met peuterspeelzalen, kinderopvang en sportverenigingen. Daarna is het belangrijk om dit aanbod zichtbaar te maken.

In het Sportakkoord 1.0 zijn hier de eerste stappen in gezet. Het is nu zaak om dit de komende jaren verder uit te breiden. Het heeft de voorkeur om gebruik te maken van erkende interventies. Enkele mogelijkheden:

- SuperFit
- Scholing Een Gezonde Start als onderdeel van Gezonde Kinderopvang
- Tigers op recept (een aanpak voor kinderen met risico op overgewicht)
- Beweegkriebels
- Jonge Sporthelden
- Beweeg Wijs
- Monkey Moves
- Voetjebal

- **Brede kennismaking met sport (6-12 jaar)**

Voor deze leeftijdsgroep draait op 3 scholen de MQ scan. **Eerste actie:** Wat zijn de resultaten van deze eerste scans? Wat kan daarmee gedaan worden? Welke ondersteuning is daar eventueel bij nodig? Hoe kan blijvend worden gemonitord? Is het wellicht mogelijk om aanpassingen op het schoolplein te doen om de verbetering van motoriek te stimuleren? Actiehouder is de buurtsportcoach in samenwerking met de scholen. De gemeente wil de het afnemen van de MQ-scan op alle scholen bevorderen. Op deze manier krijgt men inzichtelijk hoe de jeugd in Hardinxveld-Giessendam scoort op de motoriek. Kinderen vroeg in aanraking laten komen met verschillende sporten zorgt ervoor dat zij een evenwichtige keuze kunnen in de sportbeoefening en het ontwikkelt de motoriek. Het is dan ook de ambitie om sportcarrousel/clinics met kinderopvang en bso's te organiseren. De verenigingen en

buurtsportcoach gaan voor de verbinding zorgen. LTC en HKC zijn verenigingen die hebben aangegeven te willen participeren. Vanaf 2019 biedt Gymnastiekvereniging OKK op alle basisscholen het Nijntje Beweegdiploma aan. Dit succesvolle aanbod is helaas gestagneerd door het ontbreken van lesgevers. **Advies:** Ga gezamenlijk op zoek naar een lesgever zodat dit project weer opgepakt kan worden.

Breed advies: Maak al het sportaanbod in de gemeente inzichtelijk en creëer daar een platform voor. Hiermee maak je inzichtelijk wat er ontbreekt. Gebruik het aanwezige sportkapitaal bij de uitdagingen op het gebied van gezondheid

- **Jongeren van 12-18 jaar**

Landelijk gezien is dit de leeftijdsgroep waarop de sportdeelname afneemt. De stuurgroep gaat samen met de doelgroep, onderwijs en verenigingen in Hardinxveld-Giessendam onderzoeken hoe deze doelgroep aan het sporten en bewegen gehouden kan worden. Volgens landelijk onderzoek sport deze doelgroep niet meer wekelijks omdat ze sporten niet (meer) leuk vinden en steeds minder mensen hebben om samen mee te sporten (NOC*NSF, 2023). Lokale cijfers zijn nog niet bekend. De stuurgroep gaat samen met maatschappelijke organisaties en de doelgroep zelf in gesprek om meer jongeren in deze leeftijdscategorie wekelijks aan het sporten & bewegen te krijgen.

3.5 Ruimte voor sport en bewegen

Het thema Ruimte voor sport en bewegen is gericht op het creëren van een toekomstbestendige sportinfrastructuur die uitnodigend, faciliterend en toegankelijk is voor iedereen. In de gemeente Hardinxveld-Giessendam zetten wij de komende periode in op:

- **Beschikbare sport(zaal)ruimte**

Op de bijeenkomst van 12 juni 2023 en tijdens eerder georganiseerde bijeenkomsten kwam het tekort aan zaalruimte ter sprake. De uitdaging is te groot om met het Sportakkoord te werken aan een oplossing van dit vraagstuk.. De stuurgroep kan dit in combinatie met de verenigingen bij de gemeente aankaarten en vragen wat hiermee gaat gebeuren.

- **Toegankelijkheid sportaccommodaties**

Aansluitend op het vaardig in bewegen zien een aantal sportverenigingen het als een meerwaarde om de sportaccommodaties toegankelijk te maken voor de kinderopvang. Kan de kinderopvang op een sportaccommodatie gestationeerd worden of kunnen ze langs komen om van de faciliteiten gebruik te maken? Is de sportaccommodatie aantrekkelijk voor kinderen? Er gaat ingezet worden om een gesprek plaats te laten vinden tussen de Kinderopvang en sporthal DOK om te kijken wat de mogelijkheden zijn.

- **Gebruik buitenruimte**

Sinds Corona is een trend ingezet dat veel mensen in de buitenruimte sporten en bewegen. Het Kindmonitor Hardinxveld-Giessendam 2021 onderzoek van Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ toont aan dat men de buitenruimte niet veilig vindt i.v.m. het water. Het ontbreken van beweegmogelijkheden of recreatie (park of plantsoen) in de woonomgeving wordt genoemd. Dit cijfer is in 2021 ten opzichte van 2017 verdubbeld. In 2017 gaf 74% aan niets in de wijk te missen. In 2022 is dat 57%. (ZHZ, 2021). Het **advies** is om samen met de gemeente onder de inwoners te onderzoeken welke behoefte er is om in de buitenruimte te bewegen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de herijking van het speelplaatsenbeleid van de gemeente.

- **Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties**

Het onderzoek toekomstbestendigheid sportverenigingen van maart 2023 dat is uitgevoerd is door Register voor verenigingsbestuurders (RVVB) laat zien dat 75% van de verenigingsbestuurders aangeven dat de energiekosten flink gestegen zijn (Leeuw, Blok, & Klijn, 31 maart 2023). Om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan, gaan we verduurzamen, ook in de sport. Dit levert geld, energie en een gezonde sportomgeving op. Vanuit De Routekaart Verduurzaming Sport moeten in 2050 alle sportaccommodaties CO2 arm zijn. De gemeente gaat hier de regie in nemen. Sportclubs krijgen ondersteuning van specialisten. Sportclubs met een private accommodatie en een eigen verantwoordelijk hierin, kunnen rekenen op ondersteuning in de vorm van advies. De gemeente zal samen met de verenigingsadviseur subsidiemogelijkheden omtrent verduurzaming met de sportaanbieders delen.

Door in te zetten op deze thema's creëren wij in Hardinxveld-Giessendam het **fundament** waarop de komende jaren verder gebouwd kan worden en leveren de verenigingen een nog grotere maatschappelijke waarde welke breder is dan alleen sport (**betekenis**).

3.6 Maatschappelijke waarde van topsport

Het thema Maatschappelijke waarde van topsport heeft als streven om de maatschappelijke waarde van topsport te vergroten. Naast topsport op internationaal niveau verstaan we onder topsport ook de landelijke topsportcompetities (o.a. eredivisies) en talentontwikkeling. Juist deze onderdelen dragen lokaal en regionaal bij aan de maatschappelijke waarde van topsport. In de komende periode wordt in gezet op de volgende ambitie:

- **Topsporters een podium geven**

De gemeente Hardinxveld-Giessendam herbergt een aantal mooie topsportverenigingen die het **fundament** van de lokale topsport vormen. De zichtbaarheid van topsport in de gemeente ontbreekt nog. Topsport brengt automatisch promotie met zich mee en kinderen zien topsporters als rolmodel (**betekenis**). Om dit krachtiger uit te stralen gaat op het volgende ingezet worden:

- Inzichtelijk maken van de topsporters en topsportprestaties in de gemeente (cijfers).
- Betreffende topsporters en clubs bij elkaar brengen en met elkaar uitzoeken wat zij willen en kunnen om de topsport zichtbaar te maken (**bereik**).
- Prestaties naar buiten brengen bijvoorbeeld via gemeentelijke communicatiekanalen. (**bereik**).
- Bij gemeentelijke (sport)evenementen topsporters een podium geven. Onderzoek op welke manier dat het beste kan.
- Betrek topsporters bij de clinics en sportcarroussels waar bij het thema 'Vaardig in Bewegen' over gesproken wordt.

De beschreven kansen sluiten aan bij het opgestelde Strategisch Kader Topsport 2032.

3.7 Sport & bewegen meets gezondheid

Het bevorderen van gezondheid en vitaliteit van de inwoners gaat niet alleen door zoveel mogelijk te sporten en bewegen. Meerdere componenten zijn van invloed. De Coördinator Sport en Preventie gaat binnen de SPUK-regeling als verbinder optreden. In samenwerking met andere beleidsterreinen gaat onderzocht worden hoe sport en bewegen ingezet kan worden om gezondheidsachterstanden bij verschillende doelgroepen aan te pakken. Een aantal doelgroepen die extra aandacht vragen in de gemeente Hardinxveld-Giessendam zijn:

- 65 jaar en ouder (matig en ernstig overgewicht)
- 4 en 5 jarigen (matig overgewicht)
- 0-12 jarigen in de gezonde voeding en water drinken, de gemeente loopt achter in vergelijking met de regio
- Ernstig overgewicht 14- en 15 jarigen

(Hoe gezond is ZHZ, 2023)

4.0 Organisatiestructuur Sportakkoord 2.0

Hieronder wordt een weergave gegeven van de organisatiestructuur rondom het Sportakkoord 2.0 in de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

4.1 Aanbevelingen organisatiestructuur Sportakkoord Hardinxveld-Giessendam

Om Sportakkoord 2.0 succesvol te maken gaat de basis van het Sportakkoord verstevigd worden. Hiervoor worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Het Sportakkoord dient zichtbaar gemaakt worden. De stuurgroep (aanjager) en de gemeente zullen hier een rol in moeten pakken.
2. De invulling van de stuurgroep moet opnieuw bekeken worden. Formeer een stuurgroep met vertegenwoordigers vanuit onderwijs, (commerciële) sportaanbieders, zorg, welzijn, gezondheid en een betrokken inwoner. Verschillende domeinen in een stuurgroep zorgt voor verbinding en een groot netwerk. Haal de gemeente uit de stuurgroep en maak de gemeente partner van het Sportakkoord. Laat de nieuwe Coördinator Sport en Preventie de ambtenaar wekelijks informeren.
3. Beleg het uitvoeringsbudget van het Sportakkoord bij de stuurgroep en geef hen een mandaat. Hiermee kan de stuurgroep zelf besluiten nemen over binnengekomen aanvragen en het toedelen van uitvoeringsbudget. De stuurgroep zet je hiermee in positie.
4. Na punt 3 dient de stuurgroep nieuwe voorwaarden op te stellen om in aanmerking te komen voor uitvoeringsbudget. De stuurgroep kan binnengekomen aanvragen toetsen aan deze voorwaarden.
5. Het Sportakkoord is voor sportverenigingen én de commerciële sport. Dit betekent ook dat commerciële sportaanbieders aanvragen bij het Sportakkoord in mogen dienen. De Coördinator Sport en Preventie dient zich in te zetten om dit te realiseren.
6. Op dit moment ontbreekt het aan gemeentelijk sportbeleid. Op basis van het Sportakkoord 2.0 dient de gemeente haar sport- en beweegbeleid verder vorm te geven.
7. Jaarlijks wordt er een brede bijeenkomst georganiseerd om de resultaten te bespreken, te evalueren, bij te sturen en verder te ontwikkelen.
8. Vanaf 1 juli 2023 gaan de Adviseur Lokale Sport, lokale verenigingsadviseur, Coördinator Sport & Preventie en de gemeente nauw samenwerken om de basisstructuur van het Sportakkoord in de gemeente Hardinxveld-Giessendam te organiseren en bewaken.

4.2 Inzet functionarissen vanuit Brede Regeling Combinatiefuncties

Om daadwerkelijk uitvoering te kunnen geven aan de plannen die er gemaakt zijn heeft de gemeente een aantal functionarissen in dienst. Inherent aan de verschillende buurtsportcoach profielen ziet die indeling er als volgt uit:

- Coördinator sport en preventie (Team Sportservice Zuid-Holland)
Als aanjager voor het Sportakkoord wordt in de gemeente Hardinxveld-Giessendam per 1 juli 2023 een coördinator sport en preventie aangesteld. Zij is aangesteld via Team Sportservices Zuid-Holland. Haar naam is Joyce van der Sloot en haar e-mailadres is ijvdsloot@teamsportservice.nl. Deze functionaris ondersteunt de stuurgroep en de gemeente bij de uitvoering van het Sportakkoord. Ook stimuleert de coördinator maatschappelijke partners in en om de sport om de handen ineen te slaan om gezamenlijke einddoelen te behalen. Om de kwaliteit en effectiviteit van en samenhang tussen de verschillende projecten daarbinnen te waarborgen, is het nodig om integraal programma-management in te zetten. De coördinator sport en preventie draagt daar, vanuit de sport, aan bij. Het landelijke sportakkoord geeft het volgende profiel aan de coördinator sport en preventie:
  - Wordt aangesteld door of via de gemeente
  - Heeft een initiërende en begeleidende rol bij de herijking en uitvoering van het lokaal-sportakkoord
  - Is kartrekker (aanspreekpunt en aanjager van de uitvoering) van het lokaal Sportakkoord.
  - Is deelnemer aan de lokale stuurgroep/kernteam van het sportakkoord
  - Koppelt het lokale netwerk van sport aan de bredere ambities op het gebied van sport,-bewegen, gezondheid, preventie en sociale basis, zodat het sportakkoord goed-gepositioneerd is ten opzichte van GALA, IZA, het Preventieakkoord, Maatschappelijke-diensttijd en School & Omgeving
  - Heeft een “haal-en brengfunctie” voor sport naar het overkoepelend gesprek van deze-bredere ambities.
  - Werkt samen met de Adviseur Lokale Sport die zich vooral op de versterking van sport-en-beweegaanbieders zelf richt.
- Verenigingsadviseur (Team Sportservice Zuid-Holland)
De verenigingsadviseur weet wat er speelt bij verenigingen. Geeft advies en ondersteuning rondom thema's die spelen op een vereniging, zoals verduurzaming of het efficiënter besturen van de vereniging.
- Buurtsportcoach/Beweegcoach verschillende doelgroepen (Servanda)

4.3 Services

Naast het uitvoeringsbudget van het Sportakkoord is er een 'servicelijst' beschikbaar vanuit NOC*NSF en de sportbonden. Op deze lijst zijn opleidingen en projecten opgenomen die (deels) gratis beschikbaar zijn voor sportverenigingen in Hardinxveld-Giessendam. Zo is het mogelijk om een kaderscholing te organiseren of themabijeenkomsten op het gebied van energie of werving en behoud van vrijwilligers te organiseren. Deze services zijn door de lokale verenigingsadviseur aan te vragen bij NOC*NSF.

4.4 Adviseur Lokale Sport

De kracht van sport begint lokaal. Daarom zet NOC*NSF in op een sterke, duurzame en vitale lokale sportinfrastructuur. De Adviseur Lokale Sport speelt daarbij een belangrijke rol. In Hardinxveld-Giessendam is door NOC*NSF een Adviseur Lokale Sport gestationeerd. Deze geeft actief advies over de inrichting van clubondersteuning en zorgt voor een passende doorvertaling van het landelijke

Sportakkoord naar de lokale praktijk. De Adviseur Lokale Sport voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam is Natasja Heijink en haar contactgegevens zijn: natasja.heijink@nocnsf.nl

5.0 Monitoring & Evaluatie Sportakkoord 2.0

Voor de monitoring & evaluatie van het Sportakkoord gaat de stuurgroep in de gemeente gebruik maken van verschillende overzichten. Daarnaast gaat de stuurgroep in de komende periode op zoek naar een evaluatietool om de aangevraagde projecten te evalueren. Cijfers op het gebied van aantallen en doelgroep wordt eenvoudig opgehaald. Het effect van de activiteit is lastiger te meten.

Een kans voor een monitoring is de reflectietool lokaal sportakkoord. Deze reflectietool is te vinden op sportakkoord.nl. Daarnaast wordt er vanaf de herijking halfjaarlijks een tussenrapportage met de resultaten van projecten gemaakt en gepresenteerd. Dit kan in de vorm van een infographic.

6.0 Gebundelde adviezen:

Hieronder worden de actielijnen vanuit de voorgaande hoofdstukken overzichtelijk weergegeven.

Inclusie

- Laagdrempelig sport en beweegaanbod voor 65 jaar en ouder. Kansen zijn Oldstars bij sportverenigingen of interventies (Golden Sports) in de buitenruimte.
- Aansluiten bij Uniek Sporten en zichtbaar maken in de gemeente
- Op zoek naar de doelgroep migranten en het ophalen van de beweegbehoefte.
- Onderzoeken hoe bewegen ingezet kan worden voor de niet-sporters. Hierin worden behoeften bij de doelgroep opgehaald. Voor het vinden van de doelgroep wordt gebruik gemaakt van maatschappelijke organisaties.

Sociaal Veilige Sport

- Voor 1 juli 2024 hebben alle clubvrijwilligers in de gemeente een VOG
- Voor 1 juli 2025 is er in de gemeente een dekkend VCP netwerk
- Na een dekkend VCP netwerk gaan de verenigingen deze VCP binnen de club zichtbaar maken
- Vanaf 1 juli 2025 opstellen van Gedragscodes Sport
- Sportcafés voor sportaanbieders organiseren om ze te informeren over deze thema's
- Matchen van uitdagingen met de ondersteuningsmogelijkheden van NOC*NSF, etc.
- Individuele gesprekken van de verenigingsadviseur om verenigingen hierbij te helpen.
- Nieuwsbrief faciliteren om verenigingen te informeren met de landelijke ontwikkelingen vanuit de bonden, gemeente, overheid, etc.

Vitale sportaanbieders

- In de periode vanaf 1 juli 2023 starten met het uitvoeren van een vitaliteitsscan bij alle sportverenigingen
  - De resultaten van de scan bieden aanknopingspunten om het gesprek met de sportverenigingen aan te gaan.

Vaardig in bewegen

- Opzetten van beweegaanbod voor 0-4 jarigen om deze doelgroep met verschillende sporten in aanraking te laten komen.
  - Het aanbod vervolgens zichtbaar maken
- Ophalen MQ scans bij 3 basisscholen en evalueren en bijsturen
- Ambitie om alle basisscholen de MQ scans af te laten nemen
- Opzetten van sportcarroussels/clinics met kinderopvang en bso's
- Op zoek naar een lesgever voor Nijntje Beweegdiploma om dit programma opnieuw te laten starten
- Maak al het sportaanbod in de gemeente zichtbaar en creëer daarbij een platform.
- In gesprek gaan met de doelgroep 12-18 jaar om de beweegbehoefte om meer wekelijks te gaan bewegen inzichtelijk te maken. Hiervoor gaat samengewerkt worden met maatschappelijke organisaties.

Ruimte voor sport en bewegen

- Bij de gemeente het probleem 'zaalruimte' aan de kaart stellen en daar vragen over stellen
- Een gesprek laten plaatsvinden tussen de kinderopvang en DOK om te kijken wat de mogelijkheden zijn op het gebied van onderkomen. Kan de kinderopvang in DOK gestationeerd worden?
- Onderzoek uitzetten onder de inwoners om de behoeften van bewegen in de openbare ruimte op te halen
- De verenigingsadviseur deelt informatie over de verduurzaming van sportaccommodaties

Maatschappelijke waarde van topsport

- Inzichtelijk maken van de topsporters en topsportprestaties in de gemeente.
- Betreffende topsporters en clubs bij elkaar brengen en met elkaar uitzoeken wat zij willen en kunnen om de topsport zichtbaar te maken.
- Prestaties naar buiten brengen. De gemeente zal zichtbaarder moeten zijn en zich meer moeten profileren.

- Bij gemeentelijke (sport)evenementen topsporters een podium geven. Onderzoek op welke manier dat het beste kan.
- Betrek topsporters bij de clinics en sportcarrousel waar bij het thema 'Vaardig in Bewegen' over gesproken wordt.

Bibliografie

Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ. (2016-2020). *Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen*.

Dool, R. v., & Elling, A. (2009). *Factsheet Niet Sporters*.

Hoe gezond is ZHZ. (2023, juni 15). Opgehaald van Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ:
<https://www.hoegezondiszhz.nl/>

Kenniscentrum Sport en Bewegen. (2022). *SROI Hardinxveld-Giessendam*.

Leeuw, R. d., Blok, L., & Klijn, D. (31 maart 2023). *Verdiepend onderzoek: toekomstbestendigheid sportverenigingen*.

NOC*NSF. (2023). *Sportgedrag in Nederland*. NOC*NSF.

ZHZ, D. G. (2021). *Kindmonitor Hardinxveld-Giessendam*.

I Inclusie + Diversiteit

Doelgroep

- migranten onbereikbaar
- Gezondheid is eerste aanleiding tot beweging, maar blijft liggen
↳ vooral volwassenen/vrouwen
- Reformatorisch
Weinig op sport zichtbaar
- kleine beurs
- 65+ voor verenigingen - - - >
- aanhoud + bereik 0-4 jaar
(die vooral PSZ + quag zijn)

Drampel

- taal + culture
- financiën
- zichtbaarheid bij 7 sporten
(bijv. zonder hoofdrol)
- geen netwerk/appas
ogewensleven gaat voor
- geen kennis van aanbod
- kans op blessures
door o.a. niet beheersen van techniek
- sommige sporten (bijv. tennis)
Wat niet zo algemeen bekend is
erspraak is van aanpak

Bereiken

- Sleutel figuren inzetten
- educatie op ontmoetingsplekken / markten ...
- gebruik maken van elkaars netwerk

Sportakkoord 2.0

Inclusie en diversiteit

- Welke doelgroepen of wijken in Hardinxveld-Giessendam hebben afstand tot sport & bewegen of hebben sportachterstanden? Wat is de drampel?
- Hoe gaan we deze doelgroep(en)/wijk(en) bereiken?

2 Sociaal veilige sport

VOG - niet alle aanbieders - wel
- niet
↳ alleen geen nog bij bewezen feiten
deze vereniging contacteren.
Delen VCP → langs alle teams.

Telefoons in ~~de~~ hieldhamers

Delen Gedragsregels met leden.

↳ zichtbaarheid ontbreekt *

Aanspreken op gedrag

↳ maatschappelijk probleem

Cultureel: verschil tussen sporters.

Acceptatie 'anders' zijn

(Alleenmaal wild opnieuw uitvinden)

Achie ▽
1. basis
2. andest. ▽
3. zichtbaar maken
↳ wat er is
↳ Sportcafé

Sportakkoord 2.0

- Sociaal veilige sport
  - Basisels (VOG, Gedragscodes Sport, VCP, cursus of e-learning trainer-coaches)
  - Wat is de status binnen 'onze' sportverenigingen op dit moment?
  - Welke drempels ervaren de verenigingen die nog niet voldoen?
  - Welke stappen moeten zij nemen? Hoe kunnen we ze daarbij ondersteunen?

3 Vitale sportaanbieders

- Te weinig zaalruimte (3-12 jr)
alle leeftijden / pannaveld
- Multifunctioneel beachveld / pannaveld
- ≡ Vrijwilligers / te kort (kader / bestuur)
personeel
- ≡ Ontbreken van sportbeteid / lange termijn visie
- kennis delen! / Contact
- Valpreventie (kader)
- ≡ Vernieuwend aanbod (+financiering)
- = verbindersrol door inzet van buurt sport-coach

Sportakkoord 2.0

• Vitale sportaanbieders

- Wat zijn de grootste uitdagingen voor de sportaanbieders?
- Wat is er nodig om de sportaanbieders te versterken? (verduurzaming, opleiden kader, etc.), begeleiding op bepaalde thema's?
- Hoe kunnen sportaanbieders inspelen op de uitdagingen vanuit de gepresenteerde cijfers?

4 Vaardig in Bewegen

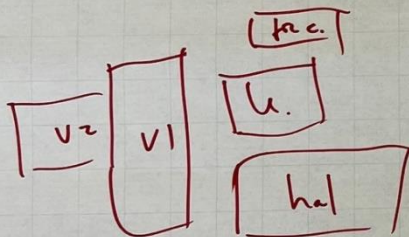
* Rol buurtsportcoach verbindend
verenigingen — onderwijs
andere organisaties

* 4 - 10 jaar Kabouterennis

* 0 - 4 jaar Hoe krijgen we deze groep? } peuterspeelzalen
Ouder-kind groepen } opvang.

* Clinics op school → opvolging → clinic → aanbod.

3-80 volleybal

Kader aanbod
↳ Nijntje

Sportakkoord 2.0

- Vaardig in bewegen – (School & Omgeving)
  - Hoe kunnen wij de jeugd van 0-18 jaar veilig en met plezier laten sporten en bewegen? – aanwezige subgroepen?
  - Wat kunnen wij doen om de motoriek van de jeugd te verbeteren?

5. Ruimte voor Sport + Beweging

Jurgen / Linn

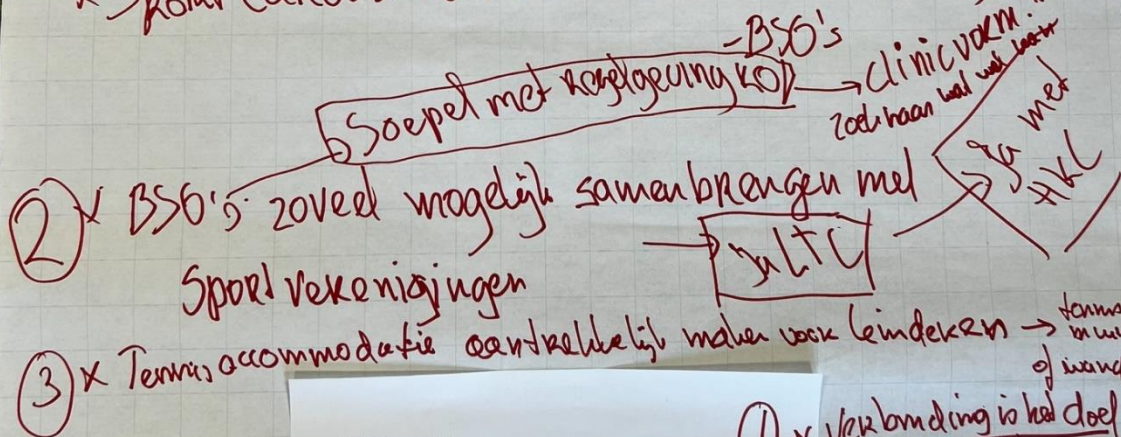
* Zijn alle Sportaccommodaties voor ^(3-4 jarigen) kinderopvang toegankelijk → moeilijk om Sport hal DOK te maken!!

~~Kom lang bij HKC~~

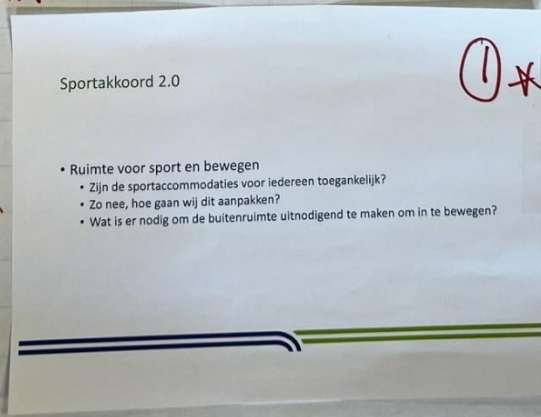
✓ Graag gesprek aangaan tussen KO en DOK!!

✓ Materiaalgebruik voor KO → by Sportverenigingen

* Sport carroussel samen met Kinderopvang

* top sportaccommodatie creëren → rest ontlasten

① * Verbinding is het doel
- open uitnodigend om langs te komen
HKC - Oek-LTC
→ (oud en kind)
Dorp levend maken en houden met kinderen spelen

6. Maatsch. Waarde van Topsport

Ronde: 1

Problematisch voorliggend aan de vraag:

- Topsport moet 'serieus genomen worden' voordat dit ingezet kan worden voor promotie van sport en bewegen.
  - ↳ gemeente kan bijdragen door onderbreuning, erkenning
  - ↳ als gemeente je als topsportgemeente profileert
- Topsport brengt automatisch promotie met zich mee. Kinderen zien topsporters als rolmodel
- De vereniging biedt faciliteiten aan voor ouders om te sporten. Er is behoefte aan een over-vereniging te worden. → tijd en focus liggen in de weg om de focus op ouders te leggen.

communicatie vanuit gemeente

↳ doelgroep / VA

↳ INZICHTELIJK?

↳ WIE en HET?

↳ BIJ ELKAAR BRENGEN

↳ WAT WILLEN + KUNNEN ZIJ?

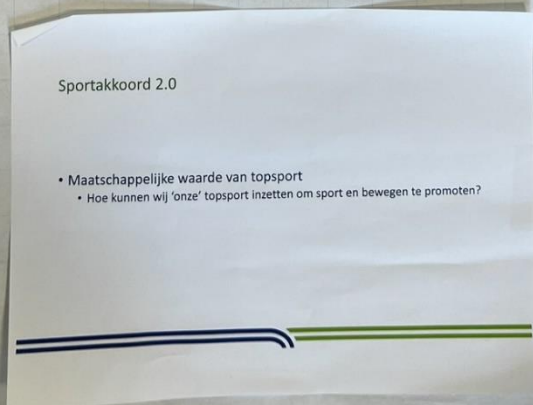
MOOIE TOPSPORT PRESTATIES

↳ BASKETBAL
↳ KORFBAL

)-VA

CULTUUR → DOE
MAAR GEWOON.
WERK → SPORT → MAAR
↳ HARD WERKEN

NATIONALE TOPSPORTERS BETREFFEN

INPUT

↳ RELATIE

GEMEENTE →

SPORTAANB

↳ BELFID